

نقدی بر عملکرد صدا و سیما؛ به کجا چنین شتابان

تهران (پانا) - عملکرد صدا و سیما نشان می دهد که با وجود انتقادات فراوان از مسیری که در پیش گرفته است؛ مدیران این رسانه تصمیمی برای عقب گرد و اصلاح رویکرد خود ندارند و همچنان ضمن اتخاذ تصمیمات بحث برانگیز، در برخی از برنامه ها به تقابل با دولت ادامه می دهند.

به گزارش گروه تحلیل، تفسیر و پژوهش های خبری ایرنا، عملکرد صدا و سیما در ماه های اخیر، بیش از پیش در معرض انتقاد کارشناسان و صاحب نظران قرار گرفته است و به نظر می رسد اقدامات دو ماه اخیر این سازمان، می تواند از زوایای مختلف مورد نقد و بررسی قرار گیرد و موجب طرح پرسش هایی درباره بی طرفی این سازمان، عدم همکاری با دولت برای غلبه بر مشکلات و معضلات و بی توجهی به خواسته های مخاطبان دامن بزند. پرسش هایی که به نظر می رسد بایستی این سازمان به آن ها پاسخ هایی قانع کننده و شفاف دهد.

حذف عادل فردوسی پور و پایان برنامه نو

حذف عادل فردوسی پور؛ مجری محبوب و با سابقه برنامه نود، یکی از جمله اقدامات صدا و سیما در دو ماه گذشته بود که با اعتراضات گسترده مخاطبان پر و پا قرص این شبکه مواجه شد و اغلب قریب به اتفاق کارشناسان این اقدام را یک خطای آشکار رسانه ای دانستند. همانطور که برخی از این کارشناسان اظهار کرده اند، کمتر رسانه ای در جهان ممکن است برنامه ای بسیار محبوب و پرطرفدار را بدون دلیل منطقی از فهرست برنامه های خود حذف کند. این در حالی بود که در اغلب گزارش ها حکایت از نقش مدیر جوان و تازه کار شبکه سوم سیما در حذف این برنامه به دلایلی نامشخص و به ظاهر شخصی در این تصمیم گیری داشتند. در حالی که علی فروغی؛ برای دفاع از اقدام خود، اخراج مجری مشهور شبکه جهانی BBC را به عنوان شاهد مثال آورد که آن مجری نه به خاطر سلايق شخصی یا اختلاف در نحوه پخش برنامه که به دلیل اقدامی غیراخلاقی در ضرب و شتم همکاران خود، توسط BBC اخراج شده بود. نکته جالب توجه آن جا است که حتی مدیر صدا و سیما در حالی در روزهای اخیر از مدیر شبکه سه سیما به شدت دفاع کرده است که افکار عمومی همچنان و به صورتی گسترده نسبت به حذف عادل فردوسی پور و پایان پخش برنامه نود انتقاد دارند و هیچ پاسخ قانع کننده ای برای چرایی اتخاذ این تصمیم به شهروندان داده نشده است.

تقلب در نظرسنجی برای انتخاب برنامه محبوب مردم

صدا و سیما در روزهای پایانی سال گذشته، اقدام به برگزاری یک نظرسنجی برای انتخاب برنامه مردمی محبوب خود برگزار کرد. نظرسنجی که بار دیگر علامت سوالی بزرگ در عملکرد صدا و سیما را با خود به همراه آورد. هنوز زمان زیادی از برنامه نظرسنجی نگذشته بود که بسیاری از شهروندان در فضای مجازی خطاب به وزیر ارتباطات از احتمال تخلف در نحوه برگزاری نظرسنجی ابراز نگرانی کردند.

در همین زمان محمد جواد آذری جهرمی؛ وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات، خبر از دستکاری در آرای این نظرسنجی تلویزیونی داد. در حالی که صدا و سیما تلاش می کرد امکان تقلب را رد کند، اطلاعات منتشر شده توسط وزیر ارتباطات، جای شک و شبهه را برای مخاطبان باقی نگذاشت که در این نظرسنجی تقلب صورت گرفته است. مدیران صدا و سیما در یک فرار رو به جلو تلاش کردند تا با بیان این نکته که شرکت برگزار کننده نظرسنجی دارای مجوز از وزارت ارتباطات بوده است، مسوولیت بروز چنین تقلب بزرگی را از خود دور نمایند؛ اما وزیر ارتباطات تاکید کرد شرکت برگزار کننده نظرسنجی هیچ مجوزی از این وزارتخانه نداشته است و صدا و سیما مسوول انتخاب شرکت اپراتور نظرسنجی است. با وجود دستگیری متهم اختلال در نظرسنجی صدا و سیما؛ اما هنوز مخاطبان پاسخ پرسش های خود درباره چگونگی تقلب در این نظرسنجی و دلایل آن را نگرفته اند. این تخلف باعث شد پس از مدتها رسانه ها از اصولگرا تا اصلاح طلب، به شدت

از برگزاری این نظرسنجی و مشکلات پیش آمده انتقاد کنند. در عین حال مشخص نبود اگر وزیر ارتباطات برای مقابله با این تقلب، گامی به پیش نمی گذاشت، آیا صدا و سیما اقدام خاصی را در همین ارتباط صورت می داد یا خیر؟

ابهام درباره فروش آرشیو صدا و سیما

پخش مستندهایی با تصاویر آرشیوی در شبکه های فارسی زبان، بار دیگر در دو ماه گذشته بحث درباره احتمال فروش آرشیو صدا و سیما را دامن زد. در ۲۱ بهمن ماه امسال بود که مشاور رسانه ای رییس جمهوری، فروش این آرشیو را در پیامی توئیتری تایید کرد و پس از آن بود که در اسفند ماه، «سید احسان قاضی زاده هاشمی» نماینده مجلس و عضو شورای نظارت بر صدا و سیما، فروش این آرشیو را تایید و خبر از پیگیری آن داد، هرچند نحوه انتقال این آرشیو به خارج از کشور را «غیرمستقیم» دانست.

حال سوال اساسی افکار عمومی این است که چرا مسوولان صدا و سیما نسبت به این اخبار، شفاف سازی نمی کنند؟ در عین حال می توان این سوال را مطرح کرد که آیا صدا و سیما توانسته است با اتخاذ تدابیری مانع از بروز دوباره این مشکل شود یا همچنان می توان انتظار داشت که بار دیگر تصاویر آرشیوی که به صورت انحصاری در اختیار صدا و سیما است را در برنامه های شبکه های معاند به تماشا نشست؟ این پرسش ها تاکنون پاسخ داده نشده اند.

پخش مستندهای یکطرفه

بحث درباره پخش مستند «از سپیده تا فریاد» در ایام نوروز، بار دیگر سیلی از انتقادها را موجب شد. این مستند که در تلاش بود تا با نمایش تصویری یکسویه و تحریف شده از زندگی و مواضع سیاسی «محمد رضا شجریان» یکی از محبوب ترین خواننده های سنتی کشور پخش ارایه نماید. این در حالی بود که مستند مذکور، بسیاری از واقعیت ها درباره نقش محمد رضا شجریان در پیشبرد سطح موسیقی سنتی در کشور را نادیده گرفته بود. تولید و پخش مستند از سپیده تا فریاد، نشان داد که ساخت مستندهایی یکسویه که تنها باعث ایجاد تنش و بحث در فضای عمومی جامعه می شوند و مخاطبان را روز به روز نسبت به عملکرد صدا و سیما بی اعتماد می کنند، هنوز در دستور کار مدیران این سازمان است و گویا قرار نیست تغییری در این خصوص صورت پذیرد.

حمله به دولت، این بار در یک دورهمی

پخش ناگهانی برنامه «دورهمی» در حالی که پیش از این به نظر می رسید این برنامه به پایان رسیده است، و حمله تند، بی امان و غیرمنصفانه «مهران مدیری» مجری و طنزپرداز تلویزیونی به عملکرد دولت، به قدری آتش یکجانبه گرایی رسانه ملی را شور کرد که باعث اعتراض رسمی مقامات دولتی شد.

«علیرضا معزی» دبیر شورای اطلاع رسانی دولت، در حساب توئیتری خود نوشت: «مدیران رسانه ملی صریح و شفاف بگویند که این ذبح و استهزای امید، در غوغای تحریم و قهر طبیعت، شبی چند تمام می شود از جیب این ملت گرفتار؟ دولت به کنار، حداقل مروت را در حق امداد رسانی و هزاران نفر که در کنار سیل زدگان ایستاده اند، مراعات کنید».

وزیر کشور نیز در جلسه ستاد مدیریت بحران در پل دختر در همین ارتباط گفت: «واقعاً نمی دانم از چه زمانی مسخره، تحقیر، بی اعتماد و ناامید کردن مردم و توهین به مسوولانی که برخاسته از رای مردم هستند هنر شده است؟! جالب آنجا است که مقامات صدا و سیما پس از انتقاد شدید مسوولان دولتی، از «تذکر» به سازندگان برنامه خبر دادند؛ اما از آنجایی که وزیر کشور می دانست معنای «تذکر» در صدا و سیما چیست، بار دیگر تاکید کرد: «عذرخواهی فایده ای ندارد و حتما رئیس صدا و سیما باید برخورد کند».

البته ساخت برنامه های به ظاهر طنز توسط مهران مدیری و حمله به دولت منتخب مردم، بی سابقه نیست و در دوران اصلاحات نیز بارها نسبت به ساخت طنزهایی یکسویه با هدف تخریب دولت نیز تذکر داده شده بود؛ اما تغییری در وضعیت به وجود نیامد. هرچند شاید عده ای بگویند سازندگان برنامه های طنز، پیش از این نیز از دولت ها انتقاد کرده بودند؛ اما باید این سوال را طرح کرد که آیا صدا و سیما در زمانی که دولتی همسو با این نهاد، مسوولیت اداره کشور را عهده داشت، هرگز اجازه پخش چنین برنامه هایی برای انتقاد از دولت داده می شد یا خیر؟

دعوت از دلواپسان در قالب کارشناس

بحث درباره میزان دانش و صلاحیت کارشناسان برخی برنامه های صدا و سیما به یکی از انتقادات معمول از رسانه ملی تبدیل شده است؛ اما دعوت از افراد خاص تحت عنوان کارشناس، سوالاتی را در ذهن مخاطبان ایجاد کرده است. این سووال مطرح است که چطور فردی که به دلیل ارسال پیامک های تهدید آمیز به نمایندگان و مسوولان، هم اکنون در مظان اتهام است برای تحلیل و تفسیر در بحث 'گام دوم انقلاب'؛ به رسانه ملی دعوت می شود؟ شاید مسوولان در پاسخ مدعی شوند که افراد مذکور پیش از این مقام و مسوولیتی داشته اند و صدا و سیما عرصه ای است که همگان می توانند نظرات خود را بیان کنند؛ اما باید از مدیران رسانه ملی پرسید که آیا فرصت به سایر گروه ها و جناح های کشور نیز داده می شود تا بتوانند با رویکردی متفاوت مسائل و مشکلات کشور را تحلیل و بررسی نمایند؟ یا آنکه تنها جناح افراطی حق تحلیل و بررسی مسائل سیاسی جاری کشور را دارند؟